

Dijital Çağın Öğreneni

Ebru ARDIÇ¹ & Adnan ALTUN¹

¹Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkiye

Gönderilme Tarihi: **Kasım 2017** Kabul Tarihi: **Aralık 2017**

Özet:

Aynı yıllarda doğup, aynı çağın koşullarında, benzer toplumsal olayları, sıkıntıları, yükümlülükleri yaşamış kişiler topluluğunu tanımlamak için kuşak kavramı kullanılmaktadır. Kuşak oluşumu genellikle yaş ve sosyolojik olgulara göre sınıflandırılmaktadır. Bu sınıflandırma geçmişte sosyologların kuşakları sınıflandırırken nitelikli çalışmalar yapmalarında yardımcı olmuştur. Ancak günümüzde teknoloji, farklılaşan toplumsal değerler, değişen kariyer alguları, eğitim, çalışma koşulları gibi etkenler sınıflandırmanın farklı boyutlara göre değerlendirilmesinin gerekliliğini de ortaya çıkarmaktadır. Bu çalışmanın amacı, sınıflandırılan bu kuşakları pedagojik açıdan incelemektir. Özellikle dijital çağın öğreneni olarak da adlandırabileceğimiz Z Kuşağı öğrenenin davranışlarına dair çeşitli genellemeler ortaya çıkarmaktır. Bu çalışmada nitel araştırma yaklaşımı benimsenmiştir. Araştırmada tarama modeli kullanılmıştır. Ortaya çıkan bulgular ışığında dijital çağın öğrenenin özellikleri genel olarak belirlenmeye çalışılmış, ayrıca Sosyal Bilgiler eğitimi bağlamında da değerlendirilmiştir. Edinilen bulgular arasında dijital çağın öğrencilerinin teknolojiyi kişisel yaşam alanlarında aktif kullanmalarının yanı sıra, araştırma, öğrenme, bilgi edinme, yaratıcılık, yenilik, kariyer ve teknoloji becerilerini geliştirmek amacıyla kullandıkları da görülmektedir. Teknoloji ile günlük yaşamında iç içe olma, teknolojiyi etkin kullanma, sosyal medyada aktif olarak var olma, kısaca; teknoloji konusunda oldukça fazla bilgi ve beceriye sahip bireyler olmaları bu öğrencilerin en belirgin özellikleridir. Öğrenciler teknolojiyi bir sosyalleşme aracı olarak kullandıkları gibi öğrenme etkinliklerinde de kullanılmaktadır. Çalışmada elde edilen diğer sonuç ise Sosyal Bilgiler öğrenme alanlarının, beceri ve değerlerinin dijital çağın öğrenci özelliklerini destekleyecek içeriklere sahip olmasıdır. Öğrencilerin yaratıcılıklarını destekleyecek uygulamalara yönlendirilmeleri, eğitim ortamlarında kullanılmak üzere içerik açısından zengin dijital eğitim materyalleri hazırlanması getirilen öneriler arasındadır.

Anahtar Kelimeler: kuşaklar, z kuşağı, sosyal bilgiler

Abstract

The purpose of this study is to examine these generations in pedagogical terms. In particular, to reveal the behavioral generalization of the Z Generation learner that we can call the learner of the digital age. Survey method was used in the study. In the light of findings, the characteristics of the learners of the digital age were tried to be determined in general and also evaluated in the context of Social Studies education. Among the findings, it is seen that digital age students use technology in their personal life spaces as well as active research, learning, information acquisition, creativity, innovation, career and technology skills. Students use technology as a means of socialization, as well as in learning activities. With these changes, it can be said that students' learning preferences and styles differed from previous generation students. However, it should be thought that there are various variations within this generation as

*Sorumlu Yazar E-mail: eebrdic@gmail.com

Orcid ID:

**Bu makale 4-6 Mayıs'ta Anadolu Üniversitesi tarafından düzenlenen 6. Uluslararası Sosyal Bilgiler Eğitimi Sempozyumu'nda bildiri olarak sunulmuştur.

in every generation. Socio-economic and cultural differences of students should also be considered and adequate field surveys should be carried out before generalization can be made for a whole generation. The other result of studying is that Social Studies learning areas, skills and values have contents that support the student characteristics of digital age. The orientation of students to the practices that will support their creativity and preparation of content-rich digital teaching materials for use in educational environments is among the proposals in this research.

Keywords: Generations, z generation, social studies

GİRİŞ

Kuşak teorisi yeni olmakla birlikte kuşak gerçeği oldukça eskidir. Dünyanın birçok yerinde öncelikle popüler bir konu olarak tartışılmış olan kuşak teorisi bilimsel araştırmalar içinde konu olmuş, önemli çalışmalar yapılmıştır. Sosyal, psikolojik, ekonomik, coğrafi faktörler dikkate alınarak yaş grupları üzerinde incelemeler yapılmakta ve bu grupların hayata bakış açıları, tepkileri, beklentileri ile yaşam algıları üzerinde bilimsel verilerle sonuçlar elde edilmeye çalışılmaktadır. Yapılan çalışmalar sonucunda kuşakların belirgin özellikleri ortaya çıkarılmaktadır. Bu özellikler genel olarak tüm kuşak bireylerine atfedilir ancak her kuşak içerisinde çeşitli varyasyonlar olabileceği unutulmamalıdır. Ayrıca her ülkenin kuşak gelişimi farklı bir seyir izler. Kuşakların özellikleri, ülkelerin sosyo-kültürel özelliklerinden ve gelişim düzeylerinden etkilenir. Bu sebeple ülkelerin kendi toplum özelliklerini gözetenek kuşak çalışmaları yürütmeleri gerekmektedir. Çalışmanın devam eden bölümünde günümüze kadar yapılan kuşak çalışmaları sonucunda kuşaklar ile ilgili ortaya çıkan genel özellikler hem dünya hem de Türkiye bağlamında verilmeye çalışılmıştır.

1. Gelenekselciler Kuşağı

Gelenekselciler, 1900 ve 1945 arası doğan bireyleri kapsar. Sadık, tutarlı ve uyumlu bireylerdir. Kuşak, Büyük Bunalım ve II. Dünya Savaşı sırasında ortaya çıkan, kurallara uymaya özen gösteren bireylerden oluşur (Kyles, 2005, 54). Sessiz Kuşak ya da Savaş Kuşağı olarak da adlandırılır. Dünya genelinde yaşanan işsizlik, insanların tasarruf ederek sade bir hayat yaşam sürmelerine sebep olmuştur (Demirkaya, Akdemir, Karaman ve Atan, 2015, 188). 20. yüzyılın dünya savaşlarında milyonlarca insanın hayatını kaybettiği ya da başka bir insana bağımlı yaşamaya başladığı yıllardır. Bu yüzyılın ilk nesli olan gelenekselciler, kıtlık ve büyük yıkımların etkisiyle büyümüştür. Türkiye açısından bakıldığında ise bir imparatorluğun çöküşünün yaşandığı dönemdir. 1850 sonrası doğan Osmanlı vatandaşları bu çöküşün etkilediği sosyolojik süreçlere tanık olmuş ve gelecekleri için endişe ederek yaşamışlardır. İnsanlar hayatta kalmanın ve varlığını sürdürmenin mücadelesini vermişlerdir (Yalçın, Sökmen ve Kulak, 2013, 140).

Savaşlar, göçler, isyanlar, ülkenin bölünmesi dedikoduları, ufkun hiç aydınlanmayacağına olan ümitsizlik ile devam eden bu süreçte kurtuluş için birçok reçete yazılması da diğer bir dönem gerçeğidir. Toplumsal çözülmenin çok fazla olduğu bu süreçte yaşayan ve Sessiz Kuşağı yetiştiren ebeveynlerin psikolojileri oldukça etkilenmiştir. Yıkımın ezikliği ve Cumhuriyet zaferinin mutluluğunu yaşayan bu nesil yetiştirdiği kuşağa büyük sorumluluk vermiştir. 1920 sonrası kuşağı Türkiye’de “Cumhuriyet Kuşağı” olarak adlandırılmaktadır. Bu dönemde Türkiye’nin nüfusu, gelir ve eğitim düzeyi oldukça yetersizdi. Bu koşullarda yeni bir sistem inşa ederken, aynı zamanda Osmanlı Devleti’nden miras kalan hesapları kapatmanın bazen hazzı bazen de ağırlığını omuzlarında hisseden bir kuşaktır.

Bu kuşağın ortak algısı var olmak için mevcudun korunması olmuştur. Bu nedenle kurallara sadık kalmışlardır. Ancak yılların gelenekleri içindeki köklü değişikliklere sıcak bakmadıkları gibi zaman zaman karşı çıkmışlardır. Bu kuşağın sahip olduğu teknolojik alet radyodur. Kuşak büyük sıkıntılara rağmen Milli Mücadele'nin ve emperyal bir ilerleyişe karşı zaferin ve başarının yaşandığı bir dönem yaşamıştır. Bu mücadelesi diğer milletlere de örnek teşkil eden bir gelişmedir. Cumhuriyet ile birlikte hemen her alanda gelişme başlayan ve bundan gurur duyan bir kuşaktır. Devlet ülkenin her yerine ulaşmaya çalışırken eğitim ile bir bilinçlenme de yine bu dönemde ön plana çıkmaktadır. Yüzyılın ilk yarısında dünyanın hatta bir ülkenin yeniden inşasına tanıklık etmişlerdir (Yalçın ve diğerleri, 2013, 140-141).

Devam eden yıllarda kuşak II. Dünya Savaşı'nın yıkıcı atmosferi içerisinde, her şeyden önce hayatta kalma mücadelesi vermeye başlamıştır. Bu kuşaktan sonra diğer kuşakların incelenmesi oldukça önemlidir. Çünkü dünyanın batı medeniyeti, Doğu bloku, İslam dünyası ve Üçüncü Dünya olarak parçalara ayrıldığı "Soğuk Savaş" dönemi başlamıştır. Bu dönemde pop kültür, medyanın da desteğiyle etki alanını genişletmiştir. Bu dönemde konumlandırma kavramı doğmuştur. II. Dünya Savaşı'nı kazanan Batı'nın dünyayı konumlandırımları ile bugünkü dünya şekillenmiştir. Bugünkü dünyayı ve sonrasını anlayabilmek için Soğuk Savaş Dönemi'ndeki kuşakların dikkatli incelenmesi gerekmektedir (Senbir, 2004, 22-23).

2. Bebek Patlaması Kuşağı

1945-1965 yıllarında savaş sonrası doğan Soğuk Savaş dönemi çocuklarıdır. Sandviç Kuşağı olarak da adlandırılır. Büyümenin, refahın, mal ve hizmetlerin özlem duygusunu yaşayan bu kuşak harcama ve eğlenme eğilimli bir kuşaktır. Batılı ülkelerde, üretimin talebin gerisinde kalması ile özellikle kapitalistleşme sürecinin gerisinde kalan ülkelerde "üret, sat" stratejisini doğurmuştur. Komünist blokta ise batı karşıtı politikalar geçerliliğini bu kuşak boyunca korumuştur. Tam olarak Doğu-Batı zıtlaşması içine doğmuş, büyümüş ve 68 kuşağını yaratmış kuşaktır (Kupperschmidt, 2000, 69; Senbir, 2004, 23-24).

Bebek Patlaması kuşağı tüm kuşaklar içinde farklı bir noktaya taşıyan en önemli özellik, efsaneleştirilen 68 kuşağının mimarları olmalarıdır. 68 kuşağı, televizyon ile büyüyen ve televizyonun etkili bir iletişim aracı olduğunu fark eden ilk kuşaktır. Bu farkındalık yerel boyuta başlayan hareketi, televizyon aracılığı ile küresel boyuta taşımalarını kolaylaştırmıştır (Benlisoy, 2008, 31; akt. Altuntuğ, 2012, 205).

Bebek patlaması kuşağı ebeveynleri gibi sıkıntılarla karşılaşmamıştır. Büyük bir ekonomik büyüme ve refah döneminde büyümüşlerdir. Bu dönemde sivil hak hareketleri, kadın özgürlüğü, uzay programı, Soğuk Savaş ve Vietnam Savaşı meydana gelmiştir. Gençlik, sağlık, kişisel memnuniyet ve zenginliğe oldukça önem verirler (Clausing, Kurts, Prendeville ve Walt, 2003, 373). Bu kuşak ekonomik ve eğitsel büyümenin devam ettiği bir süreçte yetişmiştir. Geleneksel sistemde iyi hazırlanmış öğretmenler ve titiz akademik standartlarla eğitim gördüler. İlkokulda paylaşma ve birlikte çalışma yeteneklerine göre mezun edildiler. Üniversite de ise beşeri bilimler üzerine eğitim aldılar. Çalışmaya istekli, işkolik bir kuşaktır. Bu kuşağın işçi sınıfı, fikir birliği oluşturma, danışmanlık yapma ve değişime katkıda bulunma gibi birçok yeteneğe sahiptir (Kupperschmidt, 2000, 68-69). Yüksek eğitim seviyesine sahip bu kuşağın dörtte biri lisans ve lisansüstü diplomaya sahiptir (Crumpacker ve Crumpacker, 2007, 353).

Türkiye'de de bu kuşak büyümeye, refaha, mal ve hizmete büyük özlem duymaktadır. Uzun yıllardır sıkıntı içinde yaşayan ve ayakta kalmaya çalışan bir milletin yeniden gelişmeye ve

dünya ile etkileşime girmeye başladığı, çok partili hayata geçişin etkilerinin hissedildiği bir dönemdir. Tüm dünyada yaşamın kolaylaştığı, savaşların sona erdiği, üretimin arttığı ve teknolojinin gelişme gösterdiği bir dönem olduğu için nüfus oranında büyük bir artış meydana gelmiştir. Anadolu'nun kırsal kesiminde her ailenin ortalama 7-10 çocuğu olduğu bir dönemdir. Ayrıca bu dönemde Türkiye'ye ülke sınırları dışından göçmen girişinin yoğun olması nüfusu artıran diğer bir unsurdur. Bu dönemdeki diğer bir gelişme ise Türkiye'den Almanya'ya yoğun olarak göçlerin yapılmasıdır (Yalçın ve diğerleri, 2013, 143-146).

3. X Kuşağı

1965-1977 yılları arasında doğan bireylerden oluşur. Dünyada bir belirsizliğin hâkim olduğu dönemde var olan X Kuşağı, Kayıp Kuşak olarak da adlandırılmaktadır. Gelecek kaygısı ile yaşayan bu kuşak daha çok çalışmaya, kariyer yapmaya ve daha çok para kazanmaya odaklanmıştır. Türkiye için bu kuşak "Geçiş Dönemi Çocukları" olarak tanımlanmaktadır. Değişen dünya dinamiklerine maruz kalan, olabildiğince kanaatkâr, toplumcu, sadık ve idealist bir kuşaktır. Teknolojiyle ileri yaşlarda tanışmış ve hayatlarına dâhil etmişlerdir. Bu kuşak Francis Fukuyama tarafından "Büyük Çözülme" adı verilen dönemi kapsamaktadır. Büyük Çözülme dönemi, 1960'ların ortalarında azalan evlilik ve doğum oranları, artan boşanma oranı ailenin parçalanması ve kurumlara karşı güven eksikliğinin başladığı bir dönemdir (Altuntuğ, 2012, 205-206; Senbir, 2004, 24).

Bireysel iş yapma güçleri ve sorumluluk duyguları yüksektir. Sessiz Kuşak ve Bebek Patlaması kuşağının yetiştirdiği bu bireylerin aldığı eğitim ve eğiticilerin yaşadığı koşulların yansımaları ile sorumluluk üstlenmeyi ve bireysel olarak verimli çalışma becerilerinin geliştiği söylenebilir. Sorunlarla büyüyen kuşakların yetiştirdiği bu bireylerin problem çözme yetenekleri de kuvvetlidir. Hayata bakış açıları süreç değil, sonuç odaklıdır. Kuşağın bireyleri sorunları her koşulda sonuca bağlamaya önem verirler (Yalçın ve diğerleri, 2013, 150).

Bebek Patlaması kuşağındaki "çalışmak için yaşamak" algısı, "yaşamak için çalışmak" olarak değişmiştir. Bu dönemin önemli olayları Soğuk Savaş, Vietnam Savaşı, Watergate Skandalı - 1972/1974 yılları arasında ABD'de meydana gelen ve Başkan Richard Nixon'ın istifa etmesiyle sonuçlanan siyasi bir skandal- olarak gösterilebilir. Daha önceki kuşaklar gibi sıcak savaşın içinde bulunmamış ancak içinde buldukları atmosfer sebebiyle uzakta hep bir tehdit algıladıklarından olaylara şüpheli ve güvensiz yaklaşmışlardır. Motorlu Taşıt Vergisi, AIDS, bilgisayar oyunları bu dönemin diğer önemli değişkenleri arasında yer almaktadır (Demirkaya ve diğerleri, 2015,192).

Bu dönemde göç kanunlarında ırklar için serbestleştirme, toplumun boşanmaya karşı toleransının artmasına bağlı olarak yeniden evlenme, teknolojik gelişmelere bağlı olarak mikrodalga fırın gibi birçok alanda değişim ve gelişim olmuştur. Kişisel bilgisayar ve interneti olan ilk kuşaktır. X işçileri çoklu paralel düşünme, birçok şeyi aynı anda yapabilme yeteneklerine sahiptir. Ayrıca risk alır ve girişimcidirler. Kuşağın bireyleri becerikli ve bağımsızdırlar; bu bağımsızlıkları teknolojik ilerleme ile yeni boyutlara taşınmıştır. Bu kuşak için eğitim bir zorunluluktur (Clausing ve diğerleri, 2003, 373; Crumppacker ve Crumppacker, 2007, 354; Kupperschmidt, 2000, 69).

Bu yıllarda Türkiye'de Cumhuriyet bütün kesimler tarafından benimsenmiş ancak önceki dönemlerin ne olacağı ile ilgili sorulara cevap aranmaya başlanmıştır. Örneğin 1960'larda bir okulu teftiş eden müfettiş, Kanuni ve Şeyhülislamını kötü gösteren bir piyasetle ilgili olarak yapılanın doğru olmadığı eleştirisinde bulunmuştur. Öğretmene ise Cumhuriyet idaresinin

benimsendiği ve artık bu tür geçiş dönemine ait yaklaşımların terk edilmesi gerektiğine yönelik tavsiyelerde bulunmuştur (Yalçın ve diğerleri, 2013, 147).

1965-1980 arası dönemde, Türkiye’de eğitim, sağlık ve nüfus alanında büyük gelişmeler yaşanmış ve hayat standartları önemli düzeyde iyileşmiştir. Yoğun bir genç nüfusa sahip Türkiye, Türk işçilerinin Almanya ağırlıklı olarak yurtdışında varlık oluşturması Türkiye’nin dünya ile ilişkilerini geliştirmiştir. Ülkede 1960 sonrası Devlet Planlama Teşkilatı, TRT, Milli Prodüktivite Merkezi, Anayasa Mahkemesi gibi birçok kurum ve kuruluş oluşturulmuştur. Bu yeni kurum ve kuruluşların etkilerini günümüze kadar sürdüren yapılar sisteme dâhil olmuştur. Dünyada olduğu gibi Türkiye’de de önemli değişikliklere şahit olan bu kuşak, Türkiye’de televizyonun yaygınlaşması, renkli televizyona geçiş ve bilgisayarın ortaya çıkmasına tanık olmuşlardır (Yalçın ve diğerleri, 2013, 148-149).

4. Y Kuşağı

1977-1994 yılları arasında doğmuş kuşaktır. Gelecek Kuşağı, www Kuşağı, Dijital Kuşak, Patlama Kopyası, Net Kuşağı ve İndigolar olarak da adlandırılmaktadır. Türkiye’de bu kuşağa “80 Sonrası Kuşak” adı verilmiştir. Bilgisayar ve GSM teknolojileri de bu yıllarda ortaya çıkıp gelişim göstermiştir. Teknoloji ile arası iyi, bireysel, rahat ve küreselleşmeye başlayan dünyanın çocuklarıdır. Aynı zamanda ağabey ve ablaları olan X’lerin kanaatkâr ve idealist ruhlarının yansımalarının da devam ettiği kuşaktır. Ayrıca birçoğu Z kuşağının anne ve babaları olması bakımından ayrı bir önem taşıyan kuşaktır (Demirkaya ve diğerleri, 2015, 189; Senbir, 2004, 25).

Bu kuşak daha önceki kuşaklara göre daha küreseldir. Teknoloji sayesinde dünya genelinde insanlarla iletişim kurmakta ve gezegeni, kültürel çeşitlilik açısından giderek küçülen bir yer olarak görürler. Bu iletişim ağının artması ile birlikte dünyaya yardım etmek için nasıl birlikte hareket edeceklerini görürler. Farklı kültürlerle karşı hoşgörülüdürler. Düşünce tarzları bilgisayarlardan etkilenmiştir. Geleneksel doğrusal düşünme -A noktasından B noktasına ve C noktasına- yerine mozaik modu içeren düşünce süreçlerini kullanırlar. Bu da bilginin daha hızlı ilerlemesine ve daha fazla emilmesine izin verir. Bu kuşağın düşünce tarzı eğitim süreçlerini geliştirme ve işgücü becerilerini artırmada fayda sağlar ancak toplum içerisinde diğer kuşaklarla uyum sorunu yaşamalarına da yol açabilir (Clausing ve diğerleri, 2003, 374).

Bu çağın bireyleri doğdukları andan itibaren içinde buldukları ve sahip oldukları için bilgisayarı ve diğer elektronik aletleri teknoloji olarak görmezler. Telefonla konuşurken aynı anda bilgisayardan yazışıp ve müzik dinleyebildikleri için teknoloji onlara standart gelmektedir. Yükseköğretim masraflı bir şey olarak görülmektedir. Y kuşağı çalışanları kaliteli eğitim almış ve okuyan kişi sayısı fazla iş yerinde çalışırlar ancak düşük iletişim ve problem çözme becerilerine sahip kişilerdir (Crumpacker ve Crumpacker, 2007, 354).

Türkiye’de sayısı çok olamamakla birlikte kuşakları tanımak için yapılmış bazı kuşak çalışmaları bulunmaktadır. Bu çalışmalar genellikle iş hayatı ile ilgili çalışmalardır. Ancak Art Grup tarafından Y kuşağı bireylerini tanımak adına “onlu yaş grubu” ve 20-30 yaş grubu ile 6-7 kişilik konuşma grupları oluşturularak farklı bir çalışma yürütülmüştür. Konuşma gruplarında bireysel beklentileri, ülkeleri ile ilgili rahatsız oldukları durumlar, medyaya karşı tutumları, gelecek beklentileri ile ilgili sorular sorulmuştur. Çalışma sonucunda Y-gençlerinin doğal olmak istediklerini, yapaylıktan ve samimiysizlikten kaçındıklarını, kendileriyle baş başa kalmaktan hoşlandıklarını, ailelerine önem verdikleri sonuçlarına ulaşmıştır. Y kuşağı gençleri özgür olmak istediklerini ancak bunun sorumsuzca yaşamak olmadığını

belirtmişlerdir. Özgürlüğün güvensiz bir ortama sürüklenmek olmaması gerektiğini düşündüklerini söylemişlerdir. Bu durumun, yani güven arayışının, Z ve sonrası kuşaklarda da devam edeceği düşünülmektedir. Bireylerin en fazla rahatsız oldukları şey ülkemizin ekonomik geleceğidir. Bu bulgu Bileşim International'ın "İnsanlar Yaşadıkça – As long as people live TM 2003" araştırma verileriyle örtüşmektedir. Bulgular arasında ileri yaştaki genç gruplar Amerika'yı güvenli bir yer olarak görmezken, onlu yaşların başında yaşanacak bir yer olarak görülmektedir. Onlu yaşların sonu ve 20-30 yaş grubunda ise Türkiye'ye güven artmaktadır. Bireyler okuyup, seyretseler de medyaya güvenmediklerini, medya yerine mizah dergilerine ve onların yazarlarına daha fazla güvendiklerini belirtmişlerdir. Tüketim toplumu olmanın zararının farkında olan bireyler iş bulmanın, para kazanmanın ve üretmenin önemli olduğunu düşünmektedirler. İnsanı önemsemek, kişisel olarak değer verdikleri insanlarla yaşamlarını paylaşmak onlar için önemlidir. Batı kültüründe insan ilişkilerini ülkemize kıyasla daha sığ buluyorlar. Para bireyler için gerekli ancak yaşamı güzelleştiren faktörler arasında ilk sırada yer almamaktadır. Mutlu olmayı maddiyat ile çok ilişkilendirmedikleri gibi bilgi ve öğrenmenin de aynı derece zenginleştirici etkisi olduğunu düşünmektedirler. Verilen tüketim mesajlarından sıyrılmayı, insanın kendine has üretiminin zenginlik olduğunu düşünüyorlar. Sanatın hayata renk kattığını, üretime yönlendirdiğini ve zenginleştirdiğini belirtmişlerdir. Gelecekle ilgili olarak yaşam standartlarının yükseleceğini, sağlık konusunda atılımlar olacağını, aile değerlerinin ve bağlarının kopacağını, kişilerin birbirinden uzaklaşacağını düşünüyor ve bu konuda endişe duyuyorlar. Daha uzak gelecekte ise teknoloji ve medyanın insanları kendilerine göre şekillendirip tek tip insana ve yaşam şekline dönüştüreceğini söylemişlerdir. İçi boşaltıldıkça doğalmış gibi gösterilen kavramlar ve görüşler insanları artık sorgulamamayı ve düşünmemeyi doğal sayan bir duruma getirecek düşünülmektedir. Bireylerin gelecekle ilgili karanlık bir kurguları olmasına rağmen, geleceğe merakları ve şahit olma istekleri yüksektir (Senbir, 2004, 70-74).

Türkiye'nin kentsel nüfusunun yedi farklı segmente bölünerek incelendiği sosyo-psikolojik bir segmentasyon çalışmasında ise deneklere her birinde kişisel değerlere karşılık gelen ve farklı bir ifade bulunan 57 adet kart verilmiş. Deneklerden bu kartları "hayata yön veren disiplinler" olarak altı farklı grupta toplamaları istenmiştir. 13-39 yaş gruplarında kişisel değerler sırasıyla aileyi korumak, dürüstlük, kendine güven, adalet, zorluklara göğüs gerebilmek, özgünlük, özgürlük, bilgi, sorumluluk ve öğrenmek olarak ortaya çıkmıştır. Araştırmanın diğer bir bulgusu da Türk insanının kendini en yakın hissettiği kültürün yine Türk kültürü olduğudur. Araştırma sonuçlarında Türk kültürü ve yaşam tarzı diğer kültür ve yaşam tarzlarına fark atarak önde yer almaktadır. Bu milli değer ise her yaş grubunda ortaya çıkmaktadır. Aynı zamanda katılımcılar her şeyin teknoloji ile kolaylaşacağı gelecekte, yaşamın mekanikleşme ve duygusuzlaşmanın artacağını düşünülmektedir. "Aslında birtakım şeylerin zor olması insana farklı bir güç verir ve yaşamın tadı ancak o zaman çıkar." görüşünü savunuyorlar (Senbir, 2004, 75-85). Y Kuşağı ile ilgili yapılmış bu çalışmalar ülke insanını tanımak açısından oldukça değerlidir. Bu tarz çalışmaların daha fazla yapılmasına ihtiyaç vardır.

Türkiye'de Y Kuşağı, küresel gelişmeler eşliğinde dünya ile paralel bir gelişme göstermiştir. Dünyada olduğu gibi Türkiye'de de bu kuşağın bireyleri yeni şeyler deneme, başarı ve kazanç elde etme gibi unsurlara önem vermektedir. Çok yönlü olan bu kuşak, aile ve iş hayatında çok hızlı bir şekilde ön plana çıkmıştır. Bu kuşak teknoloji sayesinde bilgiyi ucuza ve zorlanmadan elde ederken, eğitimcilerin konumunu zorlaştırmıştır ve "bilgi kutsallığını kaybetmeye başlamıştır". Eğitimcilerin rolü öğretenden ziyade yol gösterene ve yönlendiren, liderlik yapan bir konuma dönüşmüştür (Yalçın ve diğerleri, 2013, 153).

5. Milenyum Kuşağı

1994-2003 yılları arasında doğan çocuklardır. İlk interaktif kuşaktır. Bu kuşağın ağabey ve ablaları olan Y kuşağı bile interaktif dünya ile çocukluk döneminin sonuna doğru tanışmışlardır. Türkiye’de “Dijital Kuşak” olarak adlandırılmaktadır. Teknoloji ile iç içe olmalarının dışında teknolojik, bireysel, zor beğenen küresel dünya vatandaşlarıdır. Milenyum çocukları en çok oyun indirmek için internete bağlanmaktadır. Kendilerine ait, kısaltmalardan oluşan şifreli bir dil kullanmaktadırlar ve bunu internette yazışmanın yarattığı düşünülmektedir. Milenyum çocukları yan yana otursalar bile konuşmak yerine yazışmayı tercih etmektedirler. Bu çocukların büyük bölümü doğa konusunda hassas ve doğaya zarar veren kurumların markalarına tepkisel yaklaşmaktadırlar. Z bebeklerinin ağabey ve ablaları olan Milenyum Kuşağı, bugüne kadar gelen en interaktif ve en uluslararası kuşaktır. Bu özellikleri kardeşlerini de etkilemiştir (Senbir, 2004, 58-59).

6. Z Kuşağı

2003 ve sonrası doğumlu bu bireyler 21. Yüzyılın ilk kuşağıdır (Senbir, 2004, 29). Ülkemizde Z kuşağı, küreselleşmenin etkisiyle dünya gençliğiyle paralel bir gelişim göstermektedir. “Bilgi Çağı”nın imkânlarından dünya ile eş zamanlı yararlanma imkânına sahiptirler. Yapılan araştırmalara göre sosyal medyayı en çok kullanan ülkeler arasında olan Türkiye, geçmiş dönemlere göre dünyadaki gelişmelere çok daha yatkın bir kuşağın şartlarını hazırlamış gözükmektedir. Kullanıcı olmanın dışında geliştirmeye de olan ihtiyaç, bu kuşağın doğru yönlendirme ve eğitim ile çok diplomalı, uzman ve buluşçu bireyler olacağını göstermektedir (Yalçın ve diğerleri, 2013, 157-158).

Z kuşağı internete olan bağlılığı oldukça fazla, teknolojik gelişmeleri yakından takip eden, cep telefonları, sosyal paylaşım siteleri ile gibi farklı iletişim kanallarıyla etkileşim ve iletişimleri düzenli bir biçimde kesintisiz olarak gerçekleştiren, isteklerini duyurabilmeleri, sürekli ve daha fazla erişim sağlayabilmeleri ile önceki kuşaklardan ayrılmaktadır. İnternet ve sosyal medyadan ayrı kaldıkları zamanı bir kayıp olarak gören Z kuşağı bireyleri konuşma, öğrenme, düşünme, büyüme ve tüketme açısından oldukça hızlıdır. Bu bireylerin önceki kuşaklara göre IQ, özgüven ve birden fazla işi eşzamanlı olarak yürütebilme becerileri oldukça yüksektir. Dolayısıyla daha önceki kuşakların eğitim yöntemleri bu kuşağın bireylerine yetersiz gelmektedir. Okul çağındaki bir Z bireyinin ödevini yapmadığı zaman bahanesi “Elektrik kesildi, yapamadım.” değil, “İnternet bağlantım koptu, yapamadım.” olarak değişmiştir. Ayrıca olanak fazlalığının doğurduğu konsantrasyon eksikliği ve dikkatsizlik, diğer kuşaklara göre otorite kavramını önemsememeleri bu kuşağın bireyleri için farklı eğitim modelleri geliştirilmesi gerektiğini göstermektedir (Oyman, Orkun ve Turan, 2013, 80-81; Sanyer, 2015, 33).

Günümüzde teknoloji, farklılaşan toplumsal değerler, değişen kariyer algıları, eğitim, çalışma koşulları gibi etkenler kuşakların farklı boyutlara göre değerlendirilmesinin gerekliliğini ortaya koymaktadır. Son yıllarda eğitim alanında yapılan kuşak çalışmaları artmıştır. Özellikle teknolojik gelişmelerin kuşakların yaşam tarzlarını değiştirmesi ve şekillendirmesi göz önünde bulundurulduğunda bu değişimin eğitime ve öğrencilere olan etkisinin incelenmesi oldukça önemlidir. Bu ihtiyaç doğrultusunda dijital çağın öğrencileri, çocukları, öğrenenleri vs. ile ilgili araştırmacılar tarafından bazı tanımlamalar yapılmıştır. Bu tanımlamalardan bazıları şunlardır;

- **Dijital Yerli:** Bilgiyi çok hızlı alan, paralel öğrenmeler ve çoklu görevlerden hoşlanan, metin yerine grafik kullanmayı tercih eden ve aynı zamanda bilgiye erişimde esnekliği –rastgele erişimi- tercih eden bireyleri temsil eden terimdir (Prensky, 2001a, 2).
- **Çekirge Zihin:** Dikkat süreleri çok kısa, bir konu üzerinde odaklanmak yerine bazen bir önceki konu ve sonraki konu üzerine odaklanma gibi davranışları olan bireyleri temsil eden terimdir (Papert, 2004; akt, Pedró, 2006, 10).
- **Net Kuşağı:** Bu kuşağın kültürel gelişimi üzerinde internet ve ilgili teknolojiler büyük bir etkiye sahiptir. Birçoğu bilgisayar olmayan bir dünyayı tanımıyor. Bireyler anlık mesajlaşma ve elektronik postayı birincil iletişim şekli olarak seçmişlerdir. İnternette gezinirken televizyon izlemek gibi aynı anda birden fazla –çoklu görev- iletişim yöntemini kullanabilirler (Oblinger ve Oblinger, 2005, 32).
- **Oyun Kuşağı:** Oyun oynayarak büyümüş kuşaktır. Oyunlar bireylerde yeni inanç sistemleri yaratmıştır. Örneğin, tek bir cevap aramak yerine kazanmak için potansiyel birçok yolu görmek gerektiğini, dünyanın rekabetçi bir yer olduğunu ve kahraman olmanın önemli olduğu gibi (Carstens ve Beck, 2005, 23).
- **Binyılın Öğrencileri:** 1980'lerden sonra doğan ve dijital teknolojilerin günlük yaşantının ayrılmaz bir parçası haline geldiği bir ortamda yetişen nesilleri tanımlamak için yaygın olarak kullanılan bir terimdir. Binyılın öğrencileri, dijital medya ile çevrili ilk kuşaktır. Teknolojinin aracılık ettiği faaliyetlerin çoğu iletişim kurmak ve bilgi edinmek içindir (Pedró, 2006, 2).
- **Zaplayan Nesil:** Elinde bilgisayar faresi ile dünyaya açılan bir bilgisayar ekranıyla doğan; teknoloji ile büyümüş; simgeler, ses, oyunlar, keşifler, başkalarını sorgulamak, doğrusal olmayan yani karmaşık düşünme gibi davranışları olan bireyleri temsil eden nesildir (Veen, 2007, 2).

Yukarıda bulunan tanımlamaların hepsi yurtdışı referanslıdır. Dijital çağın öğreneni ile ilgili Türkiye'ye özgü bir çalışma bulunmamaktadır. Sahip olunan sosyo-ekonomik ve kültürel farklılıklar bu alanda bir ihtiyaç olduğunu ortaya koymaktadır. Bir kuşak, kendinden önceki kuşaklardan etkilendiği gibi kendinden sonraki kuşaklar içinde bir öngörü niteliği taşımaktadır. Dijital çağın öğreneni kendinden öncekilerin yansımalarını taşıdığı gibi kendinden sonrakilere etkileri de olacaktır. Her kuşaktan öğrenilecek şeyler olduğu unutulmamakla birlikte dijital çağın öğrenenini iyi tanımak, sonraki kuşaklara daha kolay hitap etmeyi ve eğitim kalitesini daha çok artırmayı, öğrenmeyi daha verimli hale getirmede fayda sağlayacaktır.

Araştırmanın Amacı

Alanyazın incelendiğinde dijital çağın öğreneni ile ilgili çeşitli adlandırmaları olduğu görülmektedir. Net Kuşağı (Net Generation), Oyun Kuşağı (Gamer Generation), Zaplayan İnsan (Homo Zappiens), Binyılın Öğrencileri (Millennials), Dijital Yerli (Digital Native), Z Kuşağı (Z Generation), Çekirge Zihin (Grasshopper Mind) bu adlandırmalardan bazılarıdır (Carstens ve Beck, 2005; Oblinger ve Oblinger, 2005; Papert, 1994; Pedró, 2006; Prensky, 2001a; Strauss ve Howe, 1991; Veen, 2007). Bu çalışmanın amacı alanyazında bulunan mevcut kuşak çalışmalarını pedagojik açıdan inceleyerek dijital çağın öğreneni ile ilgili bir davranış genellemesi ortaya koymaktır. Dijital çağın öğreneninin öğrenme davranışlarına dair çeşitli çıkarımda bulunmak oldukça önemlidir. Ayrıca çalışmanın diğer boyutu olan Sosyal Bilgiler öğretim programının öğrenme alanları, beceri ve değer boyutları açısından dijital çağın öğrenci ihtiyaçlarına uygunluğu ile ilgili bir değerlendirme de yapılmıştır.

YÖNTEM

Bu araştırmada nitel araştırma yaklaşımı benimsenmiştir. Araştırmada var olan durum olduğu gibi betimlenmeye çalışıldığından tarama modeli kullanılmıştır. Araştırma kapsamında yapılan alan yazın incelemesinde dijital çağın öğrenenleri ile ilgili zengin bir adlandırma olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ancak bu adlandırmalardan birçoğunun Z kuşağı ile ilgili ciddi saha çalışmaları olmaktan ziyade kavramsal bir tanımlama çabası olduğu görülmektedir. Başka bir ifadeyle ampirik olmaktan çok analitik bir birikim söz konusudur. Bu sebeple araştırma kapsamında Z Kuşağı, Net Kuşağı, Binyılın Öğrencileri, Dijital Yerli, Zaplayan İnsan kavramlarına odaklanılmış ve bu kavramlara yönelik yapılmış çalışmalar örneklem olarak seçilmiştir. Bu kavramlara yönelik alan yazın taraması yapılmış ve araştırma konusu ile ilgili çalışmalara ulaşılmıştır. Çalışma konusuyla ilgili bilgi içeren yazılı materyallerin analizi doküman incelemesi yöntemi ile yapılmıştır. Çalışmanın geçerlik ve güvenilirlik aşamalarında Miles ve Huberman'ın geliştirdikleri soru listesine bağlı kalınmıştır (Yıldırım ve Şimşek, 2013, 291). Elde edilen bulgular daha sonra 2005 yılı Sosyal Bilgiler öğretim programı ile ilişkilendirilerek, Sosyal Bilgiler öğretim programının dijital çağın öğrenen özelliklerine uygunluğu ortaya koyulmaya çalışmıştır.

BULGULAR

Araştırma dijital çağın öğrenen özellikleri ve 2005 yılı Sosyal Bilgiler öğretim programının bu öğrenci ihtiyaçlarına göre değerlendirilmesi üzerine yapılmıştır. Elde edilen bulgular “*Dijital Çağın Öğrenen Özellikleri*” ve “*Sosyal Bilgiler Öğretim Programının İncelenmesi*” olmak üzere iki ayrı başlık altında sunulmuştur.

1. Dijital Çağın Öğrenen Özellikleri

Bu başlık altında yöntem kısmında da ifade edilen “Z Kuşağı, Net Kuşağı, Binyılın Öğrencileri, Dijital Yerli, Zaplayan İnsan” çalışmalarında dijital çağın bireyinin öğrenme davranışlarına dair elde edilen bulgular ortaya konulmaya çalışılmıştır.

1.1. Beceriler

Dijital neslin bireyleri, önceki kuşaklara göre bilgi teknolojileri ile ilgili gelişmiş bilgi ve becerilere sahip olup (Bennett, Maton ve Kervin, 2008, 5; Lorenzo ve Dziuban, 2006, 9; Tonta, 2009, 746), birden fazla medyayı tüm olanaklarına kadar etkin bir şekilde kullanabilir (McMahon ve Pospisil, 2005, 422). Bireylerin birden fazla işi aynı anda yapma yani çoklu görev becerileri gelişmiştir (Bennett ve diğerleri, 2008, 7; Günüş, 2011, 2; Karabulut, 2015, 17; McGlynn, 2005, 14; McMahon ve Pospisil, 2005, 421; Oyman ve diğerleri, 2013, 80; Prensky, 2001a, 2; Şahin, 2009, 162; Veen, 2007, 3). Öğrenciler ödev yaparken farklı aktivitelerle de ilgilenirler. Daha önceki kuşaklar arasında da televizyon karşısında ödev yapan öğrenciler vardı. Bazı araştırmacılar çoklu görevin beynin farklı uyaranlar arasında geçiş yaparken konsantrasyon kaybı ve bilişsel "aşırı yük" ile verimsiz bir çalışma yapacağını (Bennett ve diğerleri, 2008, 7; Spink, Cole ve Waller, 2008, 105), bazı araştırmacılar ise çoklu görev becerisini zaman açısından tasarruf sağlayacağını düşünmektedir (Günüş, 2011, 2).

Carrier ve diğerlerinin (2009, 489) yaptığı çalışmada 3 farklı kuşağı çoklu görev becerisi açısından karşılaştırmıştır. Araştırmanın bulgularına göre çoklu görev kapasitesinin eski kuşaktan yeni kuşağa doğru artarak devam eden bir beceri olduğu, yeni neslin -yani dijital kuşağın- çoklu görevleri daha kolay bulduğu ortaya çıkmıştır. Bu duruma dijital yerlilerin

çoklu görevler için çalışan bellekte daha geniş bir kapasiteye sahip oldukları yorumu yapılabilir ya da dijital yerlilerin çoklu görevleri yerine getirirken çalışan bellek kapasitelerinin genişlemesi ile değil, kullanılan enformasyon türüne göre daha az kapasiteye ihtiyaç duymaları ile açıklanabilir. Ayrıca çoklu görev karşılaştırmaları yapılırken yaş ve bireysel farklılıkların çalışan bellek ve çoklu görevler açısından önemli düzeyde etkileri olduğu ve sonuçlara etki edebileceği göz ardı edilmemelidir. Çoklu görev becerisinin sadece verilen görev ya da enformasyon ile ilgili olmadığı; aynı zamanda öğrenenin özellikleri, bireysel farklılıkları, öğrenme stilleri, önceki deneyimleri, öğrenenin bilişsel kapasitesi vb. öğrenene ait bazı faktörlerden de etkilendiği söylenebilir (Günüç, 2011, 4).

Bu kuşak günlük yaşamları dâhil neredeyse her alanda ekrana dayalı bilgi teknoloji ürünlerini kullandıklarından önceki kuşaklara göre gelişmiş bir görsel okuryazarlık becerisine sahiptirler (Prensky, 2001b, 5).

1.2. Kişisel özellikler

Dijital çağın kişisel özellikleri arasında ise bireylerin sürekli çevrimiçi bir hayat yaşaması vardır. Herkes çevrimiçi ortamlardadır ancak tek tip bir kullanım yoktur. Kullanıcılar ilgi ve ihtiyaçları doğrultusunda ortamı farklı şekillerde kullanmaktadır (Benneet ve diğerleri, 2008, 5). Diğer bir özellikleri ise bireylerin kendilerini ifade etme şekilleridir. Bireyler kısaltılmış, birbiriyle örüntülü şekilde ve ikonik ifadeler kullanarak iletişim kurarlar (McMahon ve Possipil, 2005, 422; Şahin, 2009, 162; Veen, 2007, 3). Ayrıca televizyon yerine internet kullanmayı tercih eden bireylerin temel iletişim şekli anlık mesajlaşmadır. Bu durum iletişim dâhil her konuda hız bekleyen bireylerin beklemeye karşı tahammülsüz olmaları sonucunu ortaya çıkarmıştır (Günüç, 2011, 2; Şahin, 2009, 162).

Bireylerin kişisel özelliklerinden biri de hayatlarıyla ilgili tüm detayları sosyal medya aracılığıyla paylaştıkları için mahremiyet ve gizlilik konusunda duyarsızlaşmış olmalarıdır. Ayrıca bu alışkanlığın utanma duygusunu zayıflattığı gibi kıskançlık duygusunu da derinleştirdiği düşünülmektedir (Karabulut, 2015, 17; Senbir, 2004, 38; Yıldız, 2012, 541). Bu bilgiler ışığında bireylerin sosyal medyayı hem kendini ifade etme, hem bilgi paylaşımı, hem de sosyalleşmek için ideal bir ortam olarak gördüğü ortaya çıkmaktadır. Dijital yerlilerin sosyal medya ortamına bu anlamı yüklemesi aslında onların gittikçe bireyselleştiğinin ve insansız iletişime geçtiğinin bir göstergesi olarak kabul edilebilir (Yıldız, 2012, 541).

1.3. Teknoloji kullanım tercihleri

Bu kuşağın bireyleri kendilerini ifade etmekte temel iletişim aracı olarak sosyal medya araçlarını kullanırken, aynı zamanda temel bilgi edinme aracı olarak bilişim teknolojisini tercih etmektedir (Bennet ve diğerleri, 2008, 7; Carrier ve diğerleri, 2009, 483; Oyman ve diğerleri, 2013, 80; Yıldız, 2012, 541). Teknoloji gelişimine bağlı olarak bireyler kütüphanelere gitmek yerine web teknolojilerini kullanarak kendi verilerini yönetmeye, başka kaynaklardan buldukları bilgileri kendi bilgileriyle bütünleştirmeye ve bu bilgileri başkalarıyla paylaşmaya başlamışlardır. Dolayısıyla dijital çağın bireylerinin artık bilgi edinme ve paylaşma ihtiyaçlarını dijital olarak sağlayabildikleri söylenebilir (Tonta, 2009, 746; Yıldız, 2012, 514).

Bireylerin teknolojiyi kullanma yöntemlerinden biri de yeni bir bilgi formu oluşturmak üzerinedir (Karabulut, 2015, 18). Bir arama motoru ya da sosyal medya aracılığıyla bol miktarda bilgi edinebilirler. Bireyler sosyal medya ortamlarında yalnızca bilgi tüketicileri değil aynı zamanda metin, resim, ses ve video olmak üzere birçok medya için aktif bir şekilde

üretim yaparlar (Lorenzo ve Dziuban, 2006, 2). Dijital çağın bireylerinin üretim aracı olarak sosyal medya araçlarını tercih ettikleri söylenebilir.

1.4. Öğrenen özellikleri

Dijital çağın öğrenenleri yazılı metinleri sıkıcı bulmaktadır. Bilgi edinmek için genellikle resim, ses, animasyon ve video gibi çoklu ortam materyallerini tercih ederken bilgiye ulaşmada hız, görsellik ve eğlence oldukça ön plandadır (Günüç, 2011, 5; Karabulut, 2015, 17; Prensky, 2001a, 2; Şahin, 2009, 162; Veen, 2007, 3).

Teknoloji ile çevrili olarak yetişen öğrenciler dijital kaynaklar aracılığıyla araştırma yapmayı ve öğrenmeyi tercih etmektedir. Ödevlerini yapmak için ihtiyaç duydukları her şeyin internet kaynakları aracılığıyla çevrimiçi ortamlardan elde edilebileceğine yönelik ortak bir algı ve güvenleri vardır. Günümüzdeki öğrenciler bilgiye önceki nesillere göre daha fazla erişim sağlayabilmektedir. Ancak bugünün öğrencilerinin bilgiyi bulma, değerlendirme, kullanma ve sunma konusunda yeterli beceriye sahip oldukları söylenemez (Lorenzo ve Dziuban, 2006, 8). Bu durum öğrencilerin eleştirel düşünme becerilerinin yeterince gelişmediği sonucunu ortaya çıkartmaktadır. Bilgiye erişimin geçmişe nazaran daha fazla olduğu bu çağda, bilgi kaynağının güvenilir olması oldukça önemli bir konudur. Öğrenciler bilgiyi bulma ve bulduğu bilgiyi eleştirel bir bakış açısıyla değerlendirmeyi öğrenmelidir. Bu bakış açısına sahip öğrenciler, ulaştıkları ilk kaynaktan yararlanmak yerine derinlemesine bir araştırma sonucunda eriştikleri bilgileri kullanmaları gerektiğini de öğrenir.

Dijital çağın öğreneni ile ilgili diğer önemli bir konu ise fikri mülkiyet hakkıdır (Lorenzo ve Dziuban, 2006, 9). Öğrenciler ihtiyaç duydukları her türlü bilgiyi dijital kaynaklar aracılığıyla internette sağlayabildikleri için başkalarının fikri mülkiyet hakkı ile ilgili bilgilendirilmeli ve etik ilkelerine uygun bir şekilde yararlanmaları sağlanmalıdır. Ayrıca öğrenciler ağ üzerinden sürekli birden fazla konu ile ilgilendiklerinden geleneksel eğitim ortamlarında uzun süre bir konuya odaklanamamaktadırlar (Karabulut, 2015, 17). Ancak oyun oynarken ya da kendileri ile ilgili bir şey yaparken odaklanmayla ilgili sorunları yoktur (Karabulut, 2015, 17; Oyman ve diğerleri, 2013, 81; Prensky, 2001b, 4).

Öğrenciler bir şey öğrenmek istediklerinde -genellikle kendi istekleri doğrultusunda- çevrimiçi ortamlarda kendi başlarına öğrenebilmektedirler. Dolayısıyla bireysel ihtiyaç ve tercihlere göre kişiselleştirilmiş öğrenme deneyimleri tasarlarlar (Arabacı ve Polat, 2013, 14; Lorenzo ve Dziuban, 2006, 2; McGlynn, 2005, 15; McMahan ve Pospisil, 2005, 422; Prensky, 2004, 9; Veen, 2007, 2). Bilmek yerine uygulamayı tercih eden öğrenciler deneme-yanılma yolu ile öğrenim gerçekleştirmektedir (Günüç, 2011, 2). Aktif öğrenme deneyimlerine sık sık eski tecrübelerini yansıtarak yeni öğrenme deneyimleri kazanırlar. Öğrenmeleri işbirlikli aramaya, elemeye ve senteze dayanır (McGlynn, 2005, 14; McMahan ve Pospisil, 2005, 422; Veen, 2007, 3). Kısaca öğrenciler bireysel ihtiyaç ve tercihleri doğrultusunda işbirlikli, aktif ve kişiselleştirilmiş öğrenmeleri tercih etmektedir.

Öğrenciler geleneksel öğretim yöntemlerinden hoşlanmamaktadır. Sıralı ve aşamalı okuma ve öğrenme yerine paralel öğrenmeleri ve metinlerde rastgele bölümleri okuyabilmeyi tercih ederler, yani doğrusal bir düzende okumaktan hoşlanmazlar (Prensky, 2001a, 4; Şahin, 2009, 162; Veen, 2007, 3).

Dijital yerlilerin bilgi arama, kullanma ve yaratma yöntemleri farklıdır. Öğrenciler bilgi istediklerinde genellikle bir uzmana sormak yerine kendileri için interneti kullanarak bilgi

edinirler. Fiziksel kütüphaneleri kullanmak yerine dijital kütüphaneleri tercih ederler. Kütüphanelerin kendi sosyalleştikleri, öğrendikleri ya da ders çalıştıkları ortamlarda olmasını isterler (Lorenzo ve Dziuban, 2006, 2; Tonta, 2009, 746). Sessiz bir ders çalışma ortamı ve bilgi kaynaklarının olduğu kütüphanelere bakış açısının değiştiği, öğrencilerin bilgi edinirken aynı zamanda sosyalleşme ihtiyaçlarını da giderebilecekleri bir kütüphane ortamı talep ettikleri sonucuna ulaşılmaktadır.

Önceki kuşaklardan farklı olarak dijital çağın öğrenenleri edindikleri bilgiyi dışa aktarmaya yönelik bir davranış sergilemektedir (Venn, 2007, 3). Teknolojiye karşı değişen algı ve kullanım tercihleri göz önünde bulundurulduğunda bu neslin öğrenenleri günlük hayatlarındaki birçok olayı sosyal medya aracılığıyla dış dünyaya aktarmaktadır. Bu sebeple öğrenmenin bilginin içselleştirilen bireysel bir etkinlikten çıkarak, dışa aktarmaya yönelik bir etkinliğe dönüşmeye başlaması olağan bir değişim olarak kabul edilebilir.

2. Sosyal Bilgiler Öğretim Programının İncelenmesi

Araştırmanın diğer boyutunu ise 2005 yılı Sosyal Bilgiler öğretim programının öğrenme alanları, beceri ve değer boyutları açısından dijital çağın öğrenci ihtiyaçlarına uygunluğu ile ilgilidir. Öğrenme alanı, birbiri ile ilişkili beceri, tema, kavram ve değerlerin bir bütün olarak görülebildiği, öğrenmeyi organize eden yapıdır. Sosyal Bilgiler öğretim alanları içerisinde yer alan Birey ve Toplum öğrenme alanı içerisinde kişisel ve sosyal yeterliliklerini tanıyan, yeniliklere açık, etkili iletişim kurabilen, sorumluluk alabilen, başkalarına saygılı, işbirliğine açık ve kendine güvenen bireylerin yetiştirilmesi esas alınmıştır. Ayrıca bu öğrenme alanında bireylerin Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olarak hak ve sorumluluk ilişkisini kurabilmesi ve aidiyet duygusunu kavraması amaçlanmaktadır. Tüm dünya ile etkileşim halinde olan bireylerin kişisel ve sosyal gelişimlerinin yanı sıra ait oldukları toplumun milli değerlerini taşıması, etkin bir vatandaş olması ve bu değerleri gelecek kuşaklara aktarması oldukça önemlidir.

Günümüzde teknolojik gelişmeler ile birlikte insanlar artık bulunduğu coğrafi sınırlar içerisinde değil tüm dünya ile etkileşim halindedir. Bu etkileşimin içeriği ise doğrudan doğruya doğanın kendisi, insanlar ve doğadaki insan faaliyetlerinin tümüdür. Öğrencilerin yaşadıkları coğrafya ya da dünyanın herhangi bir yerinde meydana gelen olayları coğrafi kavramları kullanarak analiz edebilmeleri, bu olayların meydana getirdiği sorunlar için çözüm önerebilmeleri ve geleceğe dönük fikirler ortaya atabilmeleri beklenmektedir. Bu sebeple İnsanlar, Yerler ve Çevreler öğrenme alanı, insanın çevresi, etkileşiminin çeşitli boyutları ile fark edilmesi, çeşitli beceri ve değerleri kullanarak bu etkileşimin neden ve sonuçlarının ortaya konulması ve geleceğe yönelik bireysel ve toplumsal bir bakış açısı kazanılması amaçlanmaktadır.

Üretim, Dağıtım ve Tüketim öğrenme alanı ise küresel bağlamda meydana gelen teknolojik gelişme ve keşiflerin Türklerin ekonomisini nasıl etkilediği hakkında öğrencilerin bilgi sahibi olmasını sağlayarak, günümüz ekonomisinin şekillenmesinde ve gelişmesinde de geçmişte meydana gelen olayların etkili olduğu vurgulanarak gelecekte de ekonomiyi etkileyecek olayların neler olabileceği hakkında düşünmeleri sağlanacaktır. Ayrıca öğrencilere meslek tercihi konusunda yardımcı olmayı amaçlanmaktadır.

Bilim, Teknoloji ve Toplum öğrenme alanı ise öğrencilerin sosyal bilimlerin alt disiplinlerinin günlük ve toplumsal yaşam üzerindeki pratik bazı sonuç ve etkilerini kavrayarak 21. Yüzyılda bilim ve teknolojideki gelişmelerden yola çıkarak gelecekteki

yaşamla ilgili fikir yürütebilmelerini kapsamaktadır. Telif ve patent ile ilgili bilgi vererek bilimsel çalışma ve birikimlerin yasalarla korunduğunu, uygarlık tarihi boyunca yaşanan gelişmeleri, bilim mirasının oluşum sürecini öğrenciye aktararak, yaratıcı, eleştirel ve bilimsel düşünce ile bilim ve teknolojiadaki gelişmeler arasındaki paralellik bu öğrenme alanı ile öğrenciye aktarılacak amaçlanmaktadır.

Zaman, Süreklilik ve Değişim öğrenme alanı ise öğrencilerin kendi köklerini ve zamanda bulunduğu yeri anlama ihtiyacını karşılar ve geçmiş-bugün-gelecek bağlantısını kurabilmelerine yardımcı olur. İnsanların geçmişle olan duygusal bağlarını, insanlık tarihi boyunca buldukları yerleri kronoloji, değişim ve süreklilik perspektifi ile açıklamaya çalışırlar. Küresel Bağlantılar öğrenme alanında öğrenciler dünyadaki bilim ve teknolojik gelişmeler, siyasi, ekonomik ve kültürel ilişkiler ile ilgili fikir edinirler. Küresel Bağlantılar öğrenme alanı ise diğer öğrenme alanlarının tümüyle ilişkilidir (MEB, 2009, 52-56).

Öğrenme alanları bir ya da birden fazla akademik disiplini içerebilir. Aynı zamanda öğrenme alanları birbirleri ile ilişki içerisindedir. Yukarıda belirtilen öğrenme alanları kapsam ve amaçları açısından değerlendirildiğinde dijital çağın öğrenen ihtiyaçlarına hitap etmektedir.

Sosyal Bilgiler öğretim programında yer alan eleştirel düşünme, yaratıcı düşünme, iletişim, araştırma, problem çözme, karar verme, bilgi teknolojilerini kullanma, girişimcilik, zaman ve kronolojiyi algılama, değişim ve sürekliliği algılama becerileri ise dijital çağın öğrenenin ihtiyaç duyduğu becerilerdir (MEB, 2009, 3). Öğrencilerin bilgi edinme yöntem ve tercihleri göz önünde bulundurulduğunda bu becerilerin öğrenciler için oldukça önemli olduğu görülmektedir. Program içerisinde öğrencilere kazandırılmak istenen farklı beceri grupları da vardır ancak yukarıda bu araştırma doğrultusunda ortaya çıkan ihtiyaçlara yönelik olan becerilere yer verilmiştir.

Teknolojik gelişmeler ile birlikte öğrenciler tüm dünya ile etkileşim halindedir. Bu etkileşimin avantajları olduğu gibi dezavantajları da mevcuttur. Bireylerin kişisel ve sosyal gelişiminin bu dezavantajlardan etkilenmemesi için sahip olması gereken değerler vardır. Sosyal bilgiler öğretim programı içerisinde yer alan bilimsellik, çalışkanlık, dayanışma, duyarlılık, dürüstlük, sorumluluk gibi değerler dijital çağın öğrencilerinin ihtiyaç duyduğu sahip olması gereken değerler arasındadır (MEB, 2009, 44). Program içerisinde öğrencilere kazandırılmak istenen farklı değerler de vardır ancak yukarıda bu araştırma doğrultusunda ortaya çıkan ihtiyaçlara yönelik olan değerlere yer verilmiştir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Dijital çağın öğrenenin, önceki kuşak öğrencilerden farklı ilgi, değer, tutum ve becerileri olduğu söylenebilir. Öğrencilerin doğup büyüdüğü çevre ve sahip oldukları teknolojik imkânlar göz önünde bulundurulduğunda bu durum normaldir. Bu değişiklikler ile birlikte öğrencilerin öğrenme tercihleri ve stilleri de önceki kuşak öğrencilere göre farklılaştığı söylenebilir. Ancak her kuşakta olduğu gibi bu kuşak içerisinde de çeşitli varyasyonlar olabileceği düşünülmelidir (Bennet ve diğerleri, 2008, 7; Şahin, 2009, 167). Öğrencilerin sosyo-ekonomik ve kültürel farklılıkları da göz önünde bulundurulmalı ve bütün bir kuşak için genelleme yapılmadan önce yeterli saha araştırmaları yapılmalıdır.

Eğitim sisteminde şuan baskın olan doğrusal düşünme ve öğrenme süreçlerinin, öğrenciler tarafından tercih edilmeyen bir öğrenim olduğu yapılan araştırmalarda karşımıza çıkmaktadır

(Prensky, 2001a, 4; Şahin, 2009, 162; Veen, 2007, 3). Eğitim sistemi içerisinde düşünme ve öğrenme süreçleri ile ilgili daha kapsamlı araştırmalar yapılmalı ve araştırma sonuçlarına göre değişimin gerekliliği ya da hangi alanlarda değişimin gerekli olduğu titiz bir şekilde ortaya koyulmalıdır.

Öğrenciler için daha hızlı, pratik, birbiriyle paralel ve erişimi esnek bilgiler sunulmalıdır (Karabulut, 2015, 17; Prensky, 2001a, 4; Şahin, 2009, 162; Veen, 2007, 3). Geleneksel müfredatta yer alan temel uygulamalar önemlidir. Ancak gelecekte hayati önem taşıyan konular ile ilgili 'gelecek müfredat çalışmaları' ile ilgili hazırlıklar yapılmalıdır. Gelecek müfredat içeriğinde dijital ve teknolojik bağlamların oldukça fazla yer alacağı öngörülebilir bir gerçektir (Prensky, 2001a, 4). Bu gerçeği göz önünde bulundurarak çalışmalar yapılması önemlidir. Ayrıca eğitimcilerin öğrenciler ile uyumlu bir iletişim içerisinde eğitim faaliyetlerini yerine getirmeleri gerekmektedir (Bennet ve diğerleri, 2008, 14; Prensky, 2001a, 4). Öğrenci ihtiyaçları tespit edilirken öğretmenler için de gerekli olan gelişim ve değişim göz önünde bulundurularak öğrenci-öğretmen uyumu sağlayacak çalışmalar yapılmalıdır.

Bilgiye erişim kolay ancak bilginin güvenilirliği azdır (Lorenzo ve Dziuban, 2006, 8; Tonta, 2009, 746). Öğrencilerin sahip olduğu imkânlar kadar sahip olması gereken tutum, değer ve becerilerin de geliştirilmesi gerekmektedir. Bu konuda eğitimciler ve ailelere büyük sorumluluk düşmektedir. Öğrencilerin öğrenme için hazırbulunuşluğunun tam olmasının yanı sıra, kendi öğrenmesinin sorumluluğunu da alabilmesi için motive edilmelidir. Yapılan araştırmalarda öğrencilerin kişiselleştirilmiş, yani kendi ilgi ve ihtiyaçlarına yönelik bir eğitim almak istedikleri sonucu ortaya çıkmaktadır (Lorenzo ve Dziuban, 2006, 2; McMahon ve Possibil, 2005, 422; Prensky, 2004, 9; Tonta, 2009, 746; Veen, 2007, 2;). Öğrencilerin sahip olduğu teknolojik imkânlar da göz önünde bulundurulduğunda, öğrencinin istediği her bilgiye istediği bir zaman diliminde ulaşabileceği öngörülmektedir. Bu bilgiler her zaman faydalı içerik sağlamayabilir. Ancak bilginin önemini ve kendi öğrenmesinin sorumluluğunu alan bir birey teknoloji ile erişebilirliğin bu kadar arttığı bir dönemde kendi için dezavantajlı durumlardan kaçınmayı öğrenir.

Mevcut araştırmalara göre öğrenciler bilgi edinme aracı olarak ekrana dayalı çoklu ortam medyalarını tercih etmektedir (Günüç, 2011, 2). Bu da öğrencinin matbu halde bulunan ders materyallerine karşı ilgisinin azaldığı sonucunu ortaya çıkartmaktadır. Ayrıca öğrencilerin dijital kütüphaneleri fiziksel kütüphanelere tercih etmeleri de bu sonucu destekler niteliktedir. Ekrana dayalı dijital ders materyalleri tercih edildiğinde öğrencilerin görsel okuryazarlık becerisi gelişecektir ancak dikkat edilmezse sürekli olarak ekrana dayalı bir eğitim süreci, bu kuşağın özellikle göz sağlığı ile ilgili ciddi problemler yaşamasına sebep olabilir.

Dijital çağın öğrenenleri arasında genel kabul gören dijital yerli eğitim seviyesine ve teknolojik becerilere sahip olmayan önemli bir genç kitle de vardır (Bennet ve diğerleri, 2008, 7). Kuşak içerisindeki diğer varyasyonlar da tespit edilerek, çağın bireyleri arasında ortak bir payda sağlanmalıdır. Bu durum için önlem alınmazsa bireyler arasında adaletsiz bir rekabet söz konusu olacaktır. Lorenzo ve Dziuban (2006) 'a göre internet tabanlı bilgi kaynaklarını kullanırken öğrenciler eleştirel düşünme becerilerini yeterince kullanmaz (s. 9). Bu durum öğrencilerin öğrenmesini destekleyecek bilgi literatürlerinin geliştirilmesinin önemini ortaya koymaktadır.

Öğrenciler sosyal medya platformlarında sadece tüketici olarak değil, kendi içeriklerini üreten birer medya üreticisi olarak da bulunmaktadır (Lorenzo ve Dziuban, 2006, 2). Üretilen bu resim, ses ve videolar biçim açısından zengin ancak içerik açısından zayıf medyalarlardır. Bu durum ile öğrencilere verilen proje ve performans ödevlerinde de karşılaşılmaktadır. Öğrenciler biçim açısından zengin ancak içerik açısından zayıf ödevler hazırlamaktadır. Öğrencilere verilen ödevler ile ilgili öğretmenler tarafından gerekli dönüt verilmediği sürece durum bu şekilde devam edecektir. Ödev konusunun öğrencinin ilgi alanına göre verilmesi bu durumun yaşanmasında azaltıcı etki gösterebilir.

Araştırmanın diğer boyutu da Sosyal Bilgiler öğretim programının öğrenci ihtiyaçlarına göre incelenmesidir. İnceleme ile Sosyal Bilgiler öğretim programının öğrenme alanı, beceri ve değer boyutlarının dijital çağın öğrenen özelliklerine ve ihtiyaçlarına hitap ettiği sonucuna ulaşılmıştır. Kuşaklar ile ilgili yapılacak olan pedagojik çalışmalar ışığında öğretim programlarının kendini revize etmesi eğitimde verimliliği artıracak gibi öğrenci ihtiyaçlarına da daha çok hitap edecektir.

Araştırmanın sonuçlarına dayalı olarak aşağıdaki öneriler getirilebilir:

- Dijital çağın öğreneni tanımlamakla ilgili alan yazında çok fazla saha çalışması bulunmamaktadır. Türkiye'deki çalışmaların çoğu yurt dışı referanslı teorik çalışmalardır. Türkiye bağlamında saha çalışmalarına ciddi bir şekilde ihtiyaç vardır.
- Öğrenciler yaratıcılıklarını destekleyecek etkinlik uygulamalarına yönlendirilmelidir. Kişiselleştirilmiş eğitim talep eden öğrencilere ilgilerine göre araştırma ödevleri verilmelidir.
- Öğrencilerin çağın ihtiyacına uygun becerileri geliştirmelerine önem verilmelidir. Özellikle eleştirel düşünme, medya okuryazarlığı gibi becerilerinin gelişimi desteklenmelidir.
- Öğrenciler için nitelikli içerik sunan dijital bilgi platformları geliştirilmelidir. Bu bilgi platformlarının içerik açısından güncel tutulmaya çalışılmalıdır.
- Etik ve fikri mülkiyet hakkına önem verilerek, öğrencilerin bilişim ve dijital hukuk konuları hakkında bilgi sahibi olmaları sağlanmalıdır.
- Eğitim ortamlarında kullanılmak üzere içerik açısından zengin dijital eğitim materyalleri hazırlanmalıdır. Ayrıca "gelecek müfredat çalışmaları" yapılmalıdır.
- Dijital çağın öğreneni ile ilgili çalışmaların yanı sıra öğretene ve aileleri ile ilgili de çalışmalar da yapılmalıdır. Okulların fiziksel durumlarının da öğrenci ihtiyaçlarına uygun bir yapıya kavuşturulması sağlanmalıdır.
- Dijital çağın öğreneni ile ilgili farklı ülkelerde yapılmış çalışmalar incelenmeli ve gelişmeler takip edilmelidir. Yurtdışı öğrenci profili ile ülkemizdeki öğrenci profili arasındaki benzerlik ve farklılıklar ortaya koyularak eğitim sistemimizin gereksinimleri tespit edilmelidir.

KAYNAKLAR

- Altuntuğ, N. (2012). Kuşaktan Kuşağa Tüketim Olgusu ve Geleceğin Tüketici Profili. *Organizasyon ve Yönetim Bilimleri Dergisi*, 4 (1).
- Arabacı, İ. Bakır. & Polat, M. (2013). Dijital Yerliler, Dijital Göçmenler ve Sınıf Yönetimi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 12 (47), 11-20.
- Bennett, S. J. & Maton, K. A. & Kervin, L. K. (2008). The 'digital natives' debate: a critical review of the evidence. *British Journal of Educational Technology*, 39 (5), 775-786.
- Carrier, L. Mark. & Cheever, Nancy A. & Rosen, Larry D. & Benitez, S. & Chang, J. (2009). Multitasking across generations: Multitasking choices and difficulty ratings in three generations of Americans. *Computers in Human Behavior*, 25.
- Carstens, A. & Beck, J. (2005). Get Ready for the Gamer Generation. *TechTrends*, 49 (3).
- Clausing, Sherry L. & Kurts, Doris L. & Prendeville, J. & Walt, Janet L. (2003). Generational Diversity - *The Nexters*. *AORN*, 78 (3).
- Crumpacker M. & Crumpacker Jill M. (2007). Succession Planning and Generational Stereotypes: Should HR Consider Age-Based Values and Attitudes a Relevant Factor or a Passing Fad?. *Public Personnel Management*, 36 (4).
- Demirkaya, H. & Akdemir, A. & Karaman, E. & Atan, Ö. (2015). Kuşakların Yönetim Politikası Beklentilerinin Araştırılması. *İşletme Araştırmaları Dergisi*, 7(1).
- Günüç, S. (2011). Dijital Yerlilerde Çalışan Bellek ve Çoklu Görev. 5. *Uluslararası Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Sempozyumu*, 22-24 Eylül, Fırat Üniversitesi.
- Karabulut, B. (2015). Bilgi Toplumu Çağında Dijital Yerliler, Göçmenler ve Melezler. *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 21.
- Kupperschmidt, Betty R. (2000). Multigeneration Employees: Strategies for Effective Management. *Health Care Manager*, 19 (1).
- Kyles, D. (2005). Managing your multigenerational workforce. *Strategic Finance*, 87 (6).
- Lorenzo, G. & Dziuban C. (2006). Ensuring the Net Generation Is Net Savvy. *Educause Learning Initiative*.
- McGlynn, A. Provitera (2005). Teaching Millenials, *Our Newest Cultural Cohort*. *The Education Digest*.
- McMahon, M. & Pospisil, R. (2005). Laptops for a digital lifestyle: Millennial students and wireless mobile technologies. *in ASCILITE*.
- MEB (2009). *Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı ve Kılavuzu*. (09.03.2017 tarihinde <http://ttkb.meb.gov.tr/program2.aspx> adresinden elde edilmiştir.)
- Oblinger, D. & Oblinger, James L. (2005). *Educating the Net Generation*. (<https://net.educause.edu/ir/library/pdf/pub7101.pdf> internet adresinden 03.03.2017 tarihinde edinilmiştir.)
- Oyman N. & Orkun, Ş. & Turan, S. (2013). Eğitimde Yeni Bir Dönüşüm: Z Kuşağı. *Marmara Üniversitesi - 8. Ulusal Eğitim Yönetimi Kongresi - Bildiri Özelleri*. İstanbul.
- Papert, S. (1994). *The Children's Machine: Rethinking School in the Age of the Computer*. *New York: Basic Books*.
- Pedró, F. & OECD-CERI (2006). *The New Millennium Learners: Challenging our Views on ICT and Learning*. (<http://www.oecd.org/dataoecd/1/1/38358359.pdf> internet adresinden 02.03.2017 tarihinde edinilmiştir.)
- Prensky, M. (2001a). Digital Natives, Digital Immigrants. *NCB University Press*, 9 (5).
- Prensky, M. (2001b). Digital Natives, Digital Immigrants, Part II: Do They Really Think Differently?. *NCB University Press*, 9 (6).
- Prensky, M. (2004). *The Emerging Online Life of the Digital Native: What they do differently because of technology, and how they do it*. (<http://www.marcprensky.com> internet adresinden 02.03.2017 tarihinde elde edilmiştir.)
- Saniyer, D. (2015). Z Kuşağı Nasıl Olacak?. *Ulaştırma ve İletişim Dergisi*, 80.
- Senbir, H. (2004). Z "Son insan" mı? Z kuşağı ve sonrasına dair düşünceler. Okuyan Us Yayın.
- Spink, A. & Cole, C. & Waller, M. (2008). *Multitasking Behavior*. Annual Review of Information Science and Technology, Chapter 3.
- Strauss, W. & Howe, N. (1991). *Generation Z* (<http://www.teendisciples.org/generation-z.docx> internet adresinden 02.03.2017 tarihinde edinilmiştir.)
- Şahin, M. Can (2009). Yeni Binyılın Öğrencileri'nin Özellikleri. *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 9 (2).

- Tonta, Y. (2009). Dijital Yerliler, Sosyal Ağlar ve Kütüphanelerin Geleceği. *Türk Kütüphaneciliği*, 23 (4).
- Veen, W. (2007). *Homo Zappiens and the Need for New Education Systems*. (<https://www.oecd.org/edu/cei/38360892.pdf> internet adresinden 05.03.2017 tarihinde elde edilmiştir.)
- Yalçın, O. & Sökmen, Ahmet B. & Kulak, H. (2013). Kuşakların Temel Özellikleri ve Hava Harp Okulu Uygulamaları. *Yakın Dönem Türkiye Araştırmaları*, 12 (24).
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2013). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Seçkin. Ankara.
- Yıldız K., A. (2012). Sosyal Paylaşım Sitelerinin Dijital Yerlilerin Bilgi Edinme ve Mahremiyet Anlayışına Etkisi. *Bilgi Dünyası*, 13 (2).

EXTENDED ABSTRACT

Learner of the Digital Age

Introduction

The concept of generation is used to describe the community of people who have experienced similar social events, distresses and obligations, born in the same year, in the same age. Generation formation is generally classified according to age and sociological phenomena. This classification has helped sociologists in the past to undertake qualified work. Today, however, technology also reveals the necessity of evaluating classification according to different dimensions such as working conditions, differentiated social values, changing perceptions of career, education. Although a classification is made for generations, the individual differences among the groups prevent a definite and clear difference. X, Y, Z Generation, Internet Generation, Screen Generation, Network Generation, Digital Native, Digital Immigrant are examples of some of the generation classifications. Generation classifications are classifications that emerge in the light of the western society. It can be said that these classifications are not appropriate for every society and their validity should be discussed.

Today, among the generations actively involved in social life are mostly the Baby Boom Generation (Baby Boomers born between 1945 and 1965), X Generation (Gen X, born between 1965 and 1977), Y Generation (Gen Y, born between 1977 and 1994), Millennial Generation (Gen M, born between 1994 and 2003) and Z Generation (Gen Z, born in 2003 and after). Z Generation which is in the education life, is the generation that will actively take part in social life in the future. There is no definite distinction between these generations, as there are differences in personal characteristics, attitudes and behavior.

Method

The purpose of this study is to examine these generations in pedagogical terms. In particular, to reveal the behavioral generalization of the Z Generation learner that we can call the learner of the digital age. Survey method was used in the study. The findings were analyzed by document analysis method. Document analysis includes analysis of written materials that contain information about facts and phenomena targeted for research. A presentation proposal was prepared by reviewing literature related to the study topic. In the light of findings, the characteristics of the learners of the digital age were tried to be determined in general and also evaluated in the context of Social Studies education.

Results and discussion

Among the findings, it is seen that digital age students use technology in their personal life spaces as well as active research, learning, information acquisition, creativity, innovation, career and technology skills. Especially, being intertwined with technology in everyday life, using technology effectively, being active in social media, briefly; the most obvious characteristics of these students are that they are individuals who have a lot of knowledge and skills in technology. Students use technology as a means of socialization, as well as in learning activities. With these changes, it can be said that students' learning preferences and styles differed from previous generation students. However, it should be thought that there are various variations within this generation as in every generation. Socio-economic and cultural differences of students should also be considered and adequate field surveys should be carried out before generalization can be made for a whole generation. The other result of studying is that Social Studies learning areas, skills and values have contents that

support the student characteristics of digital age. The orientation of students to the practices that will support their creativity and preparation of content-rich digital teaching materials for use in educational environments is among the proposals in this research.

Each generation has distinct characteristics. These features vary from society to society. The characteristics of generations can be handled in different categories. This study is important because it examines the generations as pedagogically and discusses the Z Generation , which is the learner of the digital age, in terms of the Turkish context. Recognizing the characteristics of these individuals who will be actively involved in working life in the near future and providing appropriate training to these traits is extremely valuable in terms of community welfare.